

عنوان مقاله:

بازخوانی تقابل سنت و مدرنیسم در مساجد پاکستان

محل انتشار:

فصلنامه هنر و تمدن شرق، دوره 10، شماره 36 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

مریم مجیدی - دکترای معماری، گروه معماری، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، پژوهشکده نظر، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

بدون شک مساجد مهمترین جلوه معماری مذهبی جهان اسلام بوده است. اسلام اندکی پس از ظهور، در بسیاری کشورها پذیرفته شد و همه عرصه های زندگی خصوصی و اجتماعی مردم را تحت تاثیر قرار داد. شبه قاره هند از جمله جوامعی بود که با حضور مسلمانان به شدت تحت تاثیر اسلام قرار گرفته و معماری آن دچار تغییراتی شد. هدف از این پژوهش بررسی ساختار مساجد سنتی و معاصر پاکستان از نقطه نظر گونه شناسی و در راستای پاسخگویی به این سوال است که مساجد سنتی و معاصر پاکستان چه گونه شناسی داشته و برخورد سنت و مدرنیست در آن ها به چه صورت نمود یافته است؟ در این راستا، این پژوهش در ابتدا با استناد به اسناد کتابخانه ای در بخش مساجد سنتی، به بررسی پنج نمونه شامل پنج مسجد مهم پاکستان که نماینده ای از هر یک سبک ها هستند پرداخته و در بخش معاصر نیز تعداد پنج نمونه از مساجد معاصر انتخاب و ویژگی های آن ها استخراج شده است. سپس با بررسی تحلیلی-توصیفی هر یک از نمونه های موردی، ویژگی های هر سبک ارائه شده است و در نهایت از طریق مقایسه تطبیقی به بررسی سنت و مدرنیسم در مساجد این کشور پرداخته شده است. در نهایت نتایج نشان داد معماری مساجد پاکستان در گذر از سنت به مدرنیسم دستخوش تغییرات بسیاری شده و سبک معماری مساجد آن به دلیل تغییراتی که در نگرش و نحوه تاثیرپذیری معماران آن ها از معماری غرب اتفاق افتاد، دگرگون شده است. مساجد سنتی این کشور را می توان در دو گونه شبستانی حیاط دار و چهارایوانی و مساجد معاصر آن را در چهار نوع فرم گرا، ناب گرا، التقاطی و محلی تقسیم بندی کرد. در نهایت به نظر می رسد معماران معاصر پاکستان، در اکثر موارد به دنبال خوانش جدیدی از عناصر معماری مساجد سنتی در دنیای مدرن هستند اما در اغلب این موارد، به توفیقی در این زمینه دست نیافته اند و در بیشتر موارد، معماری آن ها منجر به جدایی کامل سنت از مدرنیسم شده است.

کلمات کلیدی:

سنت و مدرنیسم، مساجد سنتی، مساجد معاصر، پاکستان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1480483>

